

ÎNCHEIERE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Petru Larionov și Galina Larionova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Petru Larionov și Galina Larionova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Mișcarea Refugiaților Transnistreni și Ministerul Finanțelor cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului la asigurarea cu spațiu locativ, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la asigurarea (repartizarea) spațiului locativ,

împotriva deciziei din data de 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, s-a casat hotărârea din data de 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată,

constată:

La data de 31 octombrie 2017 Petru Larionov și Galina Larionova au depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Guvernului Republicii Moldova, Consiliului și Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Mișcarea Refugiaților Transnistreni, prin care au solicitat recunoașterea dreptului lui Petru Larionov și Galinei Larionova la asigurarea cu spațiu locativ conform legislației în vigoare, obligarea emiterii actului administrativ cu privire la asigurarea (repartizarea) cu spațiu locativ a lui Petru Larionov și Galina Larionova.

În motivarea cererii de chemare în judecată Petru Larionov și Galina Larionova au menționat că Petru Larionov a fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind pensionar al Ministerului Afacerilor Interne, veteran de război, a participat la lupte pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova. Din cauza participării la acțiunile militare de apărare a integrității și independenței Republicii Moldova și a activității politice îndreptate împotriva separatismului a fost forțat, împreună cu familia - soția Galina Larionova

și copiii să părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului, fiind refugiați în mun. Chișinău.

În baza art. 1, pct.2 al Acordului interstatal de încetare a focului dintre Federația Rusă și Republica Moldova din 21 iulie 1992, semnat de președinții ambelor țări, toți participanții la lupte, inclusiv și forțele armate etc, au fost obligați, să părăsească zona de conflict, zona de securitate.

Reclamanții au mai menționat că dispun de adeverință prin care au fost recunoscuți ca persoane refugiate și forțate să-și părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului, iar în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 197 din 26 martie 1992 despre instituirea Comisiei republicane pentru coordonarea acțiunilor în vederea asigurării materiale a refugiaților și aprobarea Regulamentului cu privire la ordinea de ajutorare a refugiaților, au fost forțați să-și părăsească locurile de trai aflate în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului.

În baza Hotărârii Guvernului nr.172 din 17 martie 1992 privind unele măsuri urgente întru ajutorarea refugiaților, forțați să-și părăsească locurile de trai aflate în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului și Hotărârii Guvernului nr.720 din 05 noiembrie 1992 privind măsurile de ajutorare a cetățenilor și familiilor care au părăsit zona conflictului armat, au fost cazați provizoriu în cămin în mun. Chișinău.

Petru Larionov și Galina Larionova au indicat că în baza pct. 1, pct.4, pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993 cu privire la asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est ale Republicii Moldova, urmau a fi asigurați cu spațiu locativ, iar organele autoadministrării locale, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor li s-a permis ca excepție să ia la evidență și să introducă în listele de îmbunătățire a condițiilor locative, persoanele indicate în prezenta hotărâre, fără a ține cont de vechimea în muncă și de durata domiciliului lor (cu viza de reședință) în localitatea dată. Ministerul Economiei și Ministerul Finanțelor urmau să prevadă la elaborarea proiectelor bugetelor de stat pentru anii 1994-1995, în lista investițiilor capitale, alocații pentru finanțarea construcției spațiului locativ necesar în baza datelor care urmau să fie prezentate de către Comisia republicană pentru elaborarea măsurilor și controlul exercitării acestora în vederea lichidării consecințelor daunelor materiale din perimetrul zonei conflictului militar până la 01 noiembrie 1993.

Prin Hotărârea Guvernului nr.1410 din 20 decembrie 2004 a fost aprobat planul de acțiuni privind asigurarea cu spațiu locativ a persoanelor intern deplasate din raioanele de est ale Republicii Moldova. Astfel, Consiliul municipal Chișinău prin decizia nr.22/25-1 din 27 aprilie 2005 cu privire la atribuirea în folosință a unor loturi de pământ din str. Ginta Latină întreprinderii municipale - Direcției construcții capitale a Consiliului municipal Chișinău și prin decizia nr.45/1 din 18 aprilie 2006 despre operarea unor modificări în deciziile adoptate anterior a atribuit două terenuri de pământ din str. Ginta Latină și str. Nicolae Milescu Spătarul mun. Chișinău pentru construcția a două blocuri locative pentru persoanele intern deplasate din raioanele de est ale Republicii Moldova, care au avut de suferit în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova.

În realizarea planului pe acțiuni, pentru anii 2005-2007 în bugetul municipiului Chișinău au fost alocate surse financiare pentru construcția blocului locativ din str. Ginta Latină, mun. Chișinău pentru refugiații din Transnistria.

Totodată, la bugetul mun. Chișinău pentru procurarea sau construcția spațiului locativ pentru persoanele care au avut de suferit în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova s-au transferat surse financiare insuficiente.

Reclamanții au susținut că repartizarea fondurilor și mijloacelor bănești pentru procurarea și construcția de locuințe a fost efectuată în contradicție cu Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993 și Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.250 din 29 august 1994, ori nu s-a ținut cont nici de statutul juridic și nici de numărul persoanelor, care au fost nevoite să părăsească locul de trai, ca urmare a acțiunilor de luptă și a activității îndreptate împotriva separatismului. Astfel, planul de acțiuni a fost realizat parțial, a fost construit un bloc locativ din str. Ginta Latină nr. 11/3 mun. Chișinău, cu 80 apartamente, iar pentru realizarea promisiunilor, prin Legea Republicii Moldova nr.215 din 12 octombrie 2007 a fost ratificat acordul-cadru de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei.

Petru Larionov și Galina Larionova au menționat că temei juridic pentru repartizarea apartamentelor din blocurile locative din str. Nicolae Milescu Spătarul nr. 21/5, mun. Chișinău și din str. Ginta Latină nr. 11/3, mun. Chișinău, a servit hotărârile irevocabile ale instanțelor naționale și internaționale, Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993, Hotărârea Guvernului nr.1410 din 20 decembrie 2004 precum și deciziile Consiliului municipal mun. Chișinău nr. 1/11 din 24 decembrie 2007, nr.1/13 din 22 ianuarie 2008, nr.3/2 din 12 februarie 2008 și nr.14/22 din 22 decembrie 2009 și nr.1/13 din 29 ianuarie 2010, cu eliberarea ordinelor de repartiție.

Potrivit Recomandărilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr. 1334 (1997) și nr. 1667 (2004) în privința situației refugiaților și persoanelor intern deplasate în Federația Rusă și alte țări ale CSI inclusiv și Republica Moldova, Comitetul de Miniștri recomandă statelor respective să respecte drepturile refugiaților și a persoanelor intern deplasate, aceste recomandări sunt de fapt obligatorii pentru țările menționate, mai mult ca atât Republica Moldova a semnat programul de acțiuni cu Uniunea Europeană în domeniul drepturilor omului.

Astfel, conform Normelor internaționale care reglementează clar drepturile și protecția socială a persoanelor intern deplasate, în special a Principiilor de Ghidare asupra Deplasării interne emise de Națiunile Unite în 1998 (Comisia pentru drepturile omului), statele care se confruntă cu aceste probleme, sunt obligate să respecte drepturile persoanelor intern deplasate stabilite în principiile menționate.

Parlamentul Republicii Moldova, având în vedere situația din stânga Nistrului, precum și prevederile pct. 11, lit. e) al Avizului 188 (1995) al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, a considerat necesar de a formula la momentul ratificării Convenției Europene a Drepturilor Omului o declarație, prin care Republica Moldova și-a denegat orice responsabilitate pentru actele comise pe teritoriul autoproclamatei republici nistrene.

În opinia reclamanților aceștia întrunesc condițiile necesare de a fi asigurați cu spațiu locativ și cad sub incidența legislației ce reglementează raportul juridic litigios. Astfel, în susținerea pretențiilor înaintate au menționat că conform legitimației nr. 19353, eliberată de Departamentul Administrativ-militar al Ministerului Apărării al Republicii Moldova, se confirmă faptul că Petru Larionov este participant la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității

teritoriale ale Republicii Moldova și are dreptul la înlesnirile și privilegiile prevăzute de legislația Republicii Moldova.

Conform adeverinței nr.788 din 31 martie 1992 Galina Larionova și trei copii cu domiciliul permanent în satul Coșnița a fost forțată să-și părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului și beneficiază de înlesnirile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.172 din 17 martie 1992.

De asemenea, prin carnetul de muncă de tip vechi, cât și carnetul de muncă de tip nou AA 529247 se confirmă că reclamantul Petru Larionov a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (CPS Dubăsari) din anul 1978 până la 1997, mai apoi a activat la ÎS „Servicii pază de stat” în mun. Chișinău. Prin legitimația de pensionar nr.20645, eliberată la data de 09 februarie 2013, se confirmă că lui Petru Larionov i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă și este pensionar al MAI al RM.

Totodată, potrivit certificatului nr.07-06/1165 din 04 noiembrie 2015, eliberat de Direcția generală reforme și relații patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău, se confirmă că toți membrii familiei, inclusiv Petru Larionov și Galina Larionova nu au participat la procesul privatizării fondului de locuințe pe teritoriul municipiului Chișinău, iar prin certificatul nr.0100/15/164481 din 15 octombrie 2015, eliberat ÎS „Cadastru”, se confirmă că Petru Larionov și Galina Larionova nu au în proprietate spațiu locativ, bunuri imobile și respectiv urmează să fie luați la evidență de către autoritățile publice locale pentru a fi asigurați cu spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare.

În acest context la 11 septembrie 2017 au expediat cerere prealabilă Guvernului Republicii Moldova, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, prin care au solicitat să fie incluși în rândul general al persoanelor deplasate din raioanele de est ale Republicii Moldova, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, să fie asigurați conform componenței familiei cu spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare, însă nu au primit nici un răspuns.

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana prin încheierea protocolară din data de 05 iunie 2018 a atras Ministerul Finanțelor în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din data de 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a recunoscut dreptul lui Petru Larionov și Galinei Larionova la asigurarea cu spațiu locativ conform legislației în vigoare, s-a obligat Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău și Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, să-i asigure cu spațiu locativ, conform legislației în vigoare, pe Petru Larionov și Galina Larionova, în rest s-au respins pretențiile ca fiind nefondate.

În susținerea concluziei sale instanța de fond a invocat Hotărârea Guvernului nr.172 din 17 martie 1992 privind unele măsuri urgente întru ajutorarea refugiaților, forțați să-și părăsească locurile de trai aflate în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului, Hotărârea Guvernului nr.720 din 05 noiembrie 1992 privind măsurile de ajutorare a cetățenilor și familiilor care au părăsit zona conflictului armat, Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993 privind asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est ale Republicii Moldova și Legea nr. 190 din 2003 cu privire la veterani, considerând că cererea de chemare în judecată este întemeiată, deoarece persoanele care au fost forțate să părăsească locul de trai din raioanele de est ale Republicii Moldova, care

au luptat pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova sunt asigurați cu spațiu locativ.

La caz, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Petru Larionov a participat la acțiunile de luptă pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova și care în perioada anilor 1978-1997 a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. De asemenea, se confirmă că soția lui Petru Larionov, Galina Larionova cu trei copii cu domiciliul în s. Coșnița, r-nul Dubăsari a fost forțată să-și părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului.

Totodată, instanța de fond a menționat că normele de drept ce reglementează raportul juridic litigios nu stabilesc posibilitatea autorităților publice de a se eschiva de la executarea obligațiilor, or asigurarea cu spațiu locativ a lui Petru Larionov și Galina Larionova reprezintă o obligație ce are ca izvor un act normativ și anume Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din data de 24 decembrie 2019 a admis apelul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, a casat hotărârea din data de 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana cu emiterea unei noi hotărâri prin care a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Instanța de apel a menționat că prin legitimația de pensionar nr.20645 eliberată de Ministerul Afacerilor Interne al RM la data de 09 februarie 2013 se confirmă că lui Petru Larionov i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă și este pensionar al MAI (f.d. 27). La fel, acesta dispune și de legitimația de membru al Organizației veteranilor organelor afacerilor interne și a trupelor de carabinieri din RM (f.d. 28) precum și de legitimație a Departamentului administrativ militar al Ministerului Apărării (f.d. 29).

Potrivit art. 15, alin. (1), lit. u) din Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003, persoanele cu dizabilități de pe urma războiului au dreptul la asigurare prioritară cu spațiu locativ în conformitate cu legislația în vigoare.

În acest context instanța de apel a menționat că potrivit pct. 1-3 din Hotărârea Guvernului privind asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est al Republicii Moldova nr. 658 din 21 octombrie 1993, se asigură cu spațiu locativ, conform legislației locative în vigoare, familiile cetățenilor care au fost nevoiți să părăsească domiciliul din raioanele de est ale republicii și n-au avut posibilitatea să revină la locul precedent de trai ca urmare a participării lor la acțiunile militare de apărare a integrității și independenței Republicii Moldova sau a activității politice îndreptate împotriva separatismului.

Dreptul de a primi spațiu locativ se aprobă cetățenilor care au motive întemeiate, confirmate de Comisia republicană pentru elaborarea măsurilor și controlul execuției acestora în vederea consecințelor daunelor materiale din perimetrul zonei conflictului militar, cu excepția persoanelor, cărora le-au fost repartizate loturi de pământ pentru construcția caselor individuale ori li s-au acordat împrumuturi fără dobândă pentru construcția sau procurarea caselor de locuit.

Asigurarea cu spațiu locativ se va efectua în următoarea ordine: cetățenilor care au devenit invalizi în urma participării nemijlocite la acțiunile militare pentru integritatea și independența Republicii Moldova li se va repartiza locuință într-un termen de 2 ani; participanților la acțiunile militare și cetățenilor care au desfășurat o activitate politică activă împotriva separatismului – în termen de 5 ani.

Cetățenii menționați se asigură cu spațiu locativ conform normelor stabilite, luându-se în considerație componența familiei la momentul confirmării de către Comisia republicană, cu condiția că spațiul locativ ce li s-a repartizat anterior în folosință provizorie, să fie eliberat și pus la dispoziția organelor de resort.

La caz, s-a confirmat că Petru Larionov a participat la acțiunile militare de apărare a integrității și independenței Republicii Moldova. Galina Larionova cu trei copii la situația din 1992 a fost forțată să-și părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului și beneficia de înlesnirile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.172 din 17 martie 1992, dar la care nu a pretins până în anul 2017. S-a mai constata că soții Larionov nu au participat la procesul de privatizare a fondului de locuințe pe teritoriul mun. Chișinău și nu dispun în proprietate de locuințe private pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, din probe se atestă că Galina Larionova deține în proprietate un teren în extravilanul din s. Coșnița, r-nul Dubăsari.

Conform art. 59, alin. (6) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 (în vigoare la momentul adresării reclamanților cu cererea prealabilă), persoanele care, la data de intrare în vigoare a prezentei legi, au fost luate la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor locative, conform prevederilor Codului cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești nr.2718-X din 3 iunie 1983, au dreptul prioritar la examinarea cererilor depuse privind acordarea locuinței conform modului prevăzut de către Guvern.

Totodată, potrivit art. 10. alin. (1) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, locuința socială se atribuie în locațiune persoanelor sau familiilor luate la evidență, al căror venit lunar pentru fiecare membru al familiei nu depășește minimul de existență stabilit pe țară și care întrunesc cumulativ următoarele condiții obligatorii:

a) nu au în proprietate locuință în Republica Moldova și peste hotarele ei, teren pentru construcția de locuințe, terenuri cu altă destinație sau casă construită în întovărășirile pomicole, precum și nu au înstrăinat o locuință în ultimii 5 ani în Republica Moldova;

b) nu au beneficiat din partea statului și a autorităților administrației publice locale de credite preferențiale și susținere exprimată prin materiale de construcție sau prin asistență financiară;

c) nu au participat la privatizarea locuințelor, loturilor pentru construcție, terenurilor pomicole, caselor individuale, obținute anterior de la stat;

și una dintre următoarele condiții suplimentare:

a) dispun, în fondul public de locuințe, pentru fiecare membru al familiei de o suprafață locuibilă totală sub norma minimă stabilită pentru suprafața locuibilă totală a locuinței sociale;

b) locuiesc într-o locuință din fondul public de locuințe care nu corespunde exigențelor tehnice și sanitare stabilite pentru locuință, fapt confirmat printr-un raport tehnic eliberat de organul public abilitat.

Instanța de apel, verificând întrunirea de către solicitanți a condițiilor necesare pentru îmbunătățirea condițiilor locative, a constatat că Petru Larionov și Galina Larionova nu se regăsesc în listele persoanelor intern deplasate din raioanele de est a Republicii Moldova, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, aprobate prin decizia consiliului mun. Chișinău nr. 13/2 din 15 decembrie 2009 la demersul Mișcării Refugiaților Transnistreni nr. 05 din 26 februarie 2009. Totodată s-a

constata că Petru Larionov până la conflictul armat transnistrean și după epuizarea acestuia a activat în CPs Dubăsari, până în 1997, când a demisionat în legătură cu pensionarea. Petru Larionov și-a perfectat viza de domiciliu în s. Coșnița, r-nul Dubăsari după anul 1998. Când a demisionat din organele afacerilor interne și o menține până în prezent.

Mai mult, instanța de apel a constatat că la caz nu sunt întrunite nici condițiile prevăzute de pct. 1 și 2 din Hotărârea Guvernului privind asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est ale Republicii Moldova nr. 658 din 21 octombrie 1993, potrivit cărora se asigură cu spațiu locativ, conform legislației locative în vigoare, familiile cetățenilor care au fost nevoiți să părăsească domiciliul din raioanele de est ale republicii și n-au avut posibilitatea să revină la locul precedent de trai ca urmare a participării lor la acțiunile militare de apărare a integrității și independenței Republicii Moldova sau a activității politice îndreptate împotriva separatismului. Dreptul de a primi spațiu locativ se aprobă cetățenilor, care au motive întemeiate, confirmate de Comisia republicană pentru elaborarea măsurilor și controlul execuției acestora în vederea consecințelor daunelor materiale din perimetrul zonei conflictului militar, cu excepția persoanelor, cărora le-au fost repartizate loturi de pământ pentru construcția caselor individuale ori li s-au acordat împrumuturi fără dobândă pentru construcția sau procurarea caselor de locuit.

În circumstanțele menționate, în raport cu normele de drept material ce reglementează raportul juridic litigios și în urma analizei întregului suport probator administrat la caz, instanța de apel a concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către Petru Larionov și Galina Larionova este neîntemeiată, ori nu se atestă nici o probă care ar confirma temeinicia pretențiilor înaintate, dar nici faptul aflării acestora în lista persoanelor intern deplasate din raioanele de est ale Republicii Moldova, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Petru Larionov și Galina Larionova, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului Petru Larionov și Galina Larionova au indicat că instanța de apel a încălcat esențial și aplicat eronat normele de drept material. Din materialele prezentate la dosar se confirmă cu aceștea întrunesc condițiile stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993 și urmează a fi asigurați cu spațiu locativ, ori aceștia au fost forțați să părăsească locul de trai aflat în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului.

Mai mult, instanța de apel a respins cererea de chemare în judecată, reținând că aceștia prin prisma Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 nu necesită îmbunătățirea condițiilor de trai, deși această lege nu este aplicabilă speței, ori dreptul lor la asigurarea cu spațiu locativ a apărut în baza Hotărârii Guvernului nr.172 din 17 martie 1992 privind unele măsuri urgente întru ajutorarea refugiaților, forțați să-și părăsească locurile de trai aflate în teritoriile Republicii Moldova din stânga Nistrului, a Hotărârii Guvernului nr.720 din 05 noiembrie 1992 privind măsurile de ajutorare a cetățenilor și familiilor care au părăsit zona conflictului armat și a Hotărârii Guvernului nr.658 din 21 octombrie 1993 privind asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est ale Republicii Moldova.

În opinia recurenților, faptul că aceștia nu se regăsesc în listele persoanelor intern deplasate din raioanele de est ale Republicii Moldova, aprobate prin deciziile Consiliului mun. Chișinău, nu constituie temei de respingere a cererii de chemare în judecată.

Petru Larionov și Galina Larionova au susținut că nu au fost cazați provizoriu în cămin în mun. Chișinău, din motiv că nu s-a ajuns la toți refugiații spații locative provizorii, considerent din care au locuit la rude, iar la moment aceștia locuiesc în incinta grădiniței de copii nr. 901 din str. Gării, 1 A, care în baza deciziei nr. 6/29-89 din 18 februarie 2004 a Consiliului mun. Chișinău a fost dată în folosință prin contract de comodat, fără drept de privatizare, pe un termen de 10 ani Uniunii Naționale a Veteranilor Războiului pentru Independență.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 24 decembrie 2019. La materialele dosarului lipsește notificarea deciziei motivare recurenților.

În aceste circumstanțe, recursul motivat depus de către Petru Larionov și Galina Larionova, la 30 ianuarie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare

în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenți este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Petru Larionov și Galina Larionova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas